

**СТАТУТ ТОВАРИСТВА ШАНУВАЛЬНИКІВ
І ЗАХИСНИКІВ ГОВОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ****1. Загальні зауваження**

1.1. Товариство шанувальників і захисників говорів української мови (далі — Товариство) — добровільна освітньо-громадська неприбуткова організація, що об'єднує громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, свідомих носіїв українських говорів, які бажають збереження українських територіальних діалектів як знаряддя місцевого спілкування, словесної творчості, головного живильного і збагачувального джерела української писемно-літературної мови. Любов до рідної мови взагалі починається з материнської мови, засвоєної в дитинстві, зокрема й діалектної. Члени Товариства визнають писемно-літературну мову єдиним загальнонаціональним, всенародним і найдосконалішим засобом спілкування всіх українців, незалежно від регіонів проживання, якою необхідно досконало володіти, про чистоту й культуру якої треба дбати. Вони турбуються про утвердження української мови як державної (офіційної).

1.2. Товариство у своїй діяльності керується своїм Статутом, Конституцією України, Законом України «Про об'єднання громадян».

1.3. Діяльність Товариства поширюється на всю Україну.

1.4. Товариство має право взаємодіяти з іншими національними та міжнародними організаціями лінгвістичного спрямування, укладати з ними угоди, які не суперечать міжнародним зобов'язанням України та національному законодавству.

1.5. Товариство є юридичною особою з моменту його реєстрації, має рахунки в банківських установах, круглу

© В.В. НІМЧУК, 2017

печатку з зображенням Державного Герба України, бланки зі своїм найменуванням, власну символіку. Товариство може бути ліквідоване за ухвалою його Конференції.

1.6. Як юридичну особу Товариство представляють його президент та віце-президенти.

1.7. Юридична адреса Товариства: 88000, Закарпатська обл., місто Ужгород, вул. Університетська, будинок 14, кімната 412.

1.8. Товариство має свій телефон, факс, сайт в Інтернеті, електронну пошту.

2. Мета й завдання Товариства

2.1. Метою діяльності Товариства є:

- прищеплювати любов і повагу до українських територіальних діалектів (говорів, говірок) задля збереження їх як живильного джерела етнічної мови та її генофонду, як живих пам'яток української мови;
- заохочувати до використання діалектів (говорів, говірок) як престижного засобу усного спілкування на терені їхнього поширення;
- заохочувати до використання діалектних скарбів у художній літературі;
- застерігати від створення нових літературних мов на українській діалектній основі як загрозу для єдності нації;
- сприяти створенню всеукраїнського та місцевих фондів записів діалектних текстів на різних носіях інформації, насамперед — новітніх;
- виявляти, зберігати і видавати діалектні писемні пам'ятки;
- поширювати наукові знання про українські діалекти (говори, говірки) серед громадянства (громадськості), для того щоб виховати любов і повагу до них;
- домагатися введення української діалектології як обов'язкового предмету на філологічних факультетах вишів в Україні;
- сприяти створенню при гуртках української мови у вищих навчальних закладах секцій із місцевої діалектології;
- заохочувати введення до тематики гуртків української мови в школах доповідей про місцеві діалекти (говори, говірки);
- рекомендувати читання окремого спецкурсу про місцеві діалекти в обласних вишах;
- заохочувати фундаментальні дослідження з української діалектології;
- сприяти публікації таких досліджень і поширенню їх у різних формах (книжки, лазерні диски, сайти в Інтернеті);
- допомагати встановленню контактів між українськими діалектологами, обмінові думками, ідеями, фаховою літературою;
- визначати найактуальніші проблеми української діалектології;
- згуртовувати колективи для спільних студій;
- виявляти талановитих дослідників, особливо молодих, сприяти підвищенню їхньої кваліфікації під керівництвом знаних і визначних вітчизняних та зарубіжних лінгвістів;

- сприяти участі членів Товариства в міжнародних конгресах українців, славістів та ін., надання їм закордонних відряджень;
 - виробляти колективну думку про проблеми кодифікації літературної норми, змін у правописі та орфоєпії;
 - брати участь у виробленні мовної політики в Державі, сприяти утвердженню української мови як державної;
 - захищати законні права членів Товариства.
- 2.2. Для реалізації своєї мети й завдань Товариство створює осередки в наукових та освітніх установах.

3. Членство. Права та обов'язки членів

3.1. Членство в Товаристві на добровільних засадах є індивідуальним та колективним.

3.2. Індивідуальним членом Товариства може стати особа, яка визнає його Статут і бере участь у його реалізації.

3.3. Колективними членами Товариства можуть бути гуртки наукових та освітніх установ лінгвістичного спрямування або їхні структурні частини, які поділяють мету й завдання Товариства та беруть участь у їх реалізації.

3.4. Вступаючи до Товариства, окремі особи подають заяву до Президії Товариства, а колективні члени — ухвали зборів відповідних колективів. Приймання в члени Товариства здійснюється за ухвалою його Президії. Колективні члени здійснюють свої права та обов'язки через своїх уповноважених представників.

3.5. Перелік супровідних документів, необхідних для вступу до Товариства, визначає Президія Товариства.

3.6. Член Товариства має право бути членом інших об'єднань громадян.

3.6.1. Член Товариства має право:

- обирати і бути обраним до статутних керівних органів Товариства;
- одержувати необхідну інформацію про діяльність Товариства, його фінансове становище;
- брати участь у всіх наукових заходах Товариства;
- вільно висловлювати на засіданнях, зборах, конференціях свої критичні зауваження щодо діяльності Товариства, пропозиції, спрямовані на поліпшення його діяльності та піднесення його авторитету;
- одержувати підтримку Товариства: для публікації своїх робіт, захисту їх як дисертації, при висуненні їх на здобуття премій та інших нагород, грантів, при балотуванні в члени-кореспонденти й дійсні члени академій, при наданні звань доцента, професора, старшого наукового співробітника, в одержанні творчих відпусток, наукових стажувань, відряджень;
- друкувати свої праці в органах Товариства;
- тимчасово припинити членство в Товаристві або вийти з його членів.

3.6.2. Член Товариства зобов'язаний:

- дотримуватися Статуту Товариства та ухвал, прийнятих його керівними органами;
- виконувати обов'язки, взяті на себе перед Товариством;
- брати активну участь у реалізації статутних завдань Товариства, наукових та інших заходах, що їх здійснює Товариство;
- дбати про високий суспільний і науковий престиж Товариства;
- не розголошувати конфіденційної інформації Товариства;
- сплачувати вступні та членські внески (регулярно).

3.6.3. Членство в Товаристві тимчасово або повністю припиняється:

- на підставі заяви індивідуального члена про вихід із членів Товариства;
- ухвали зборів колективного члена Товариства;
- на підставі ухвали Президії Товариства через грубе порушення Статуту та дії, що компрометують Товариство;
- унаслідок самоусунення від участі в його діяльності, несплати членських внесків.

Ухвала Президії Товариства про виключення з членів Товариства має бути розглянута на його черговій Конференції.

4. Структура, керівні та контрольні органи Товариства

4.1. Найвищим керівним органом Товариства є Конференція, яку скликає Рада Товариства раз на три роки. За ініціативою Президії Товариства або на вимогу не менше як третини членів Товариства скликаються позачергові Конференції. Конференція є правомочною, коли в ній бере участь понад половина делегатів. Ухвали Конференції приймають простою більшістю голосів, крім рішення ліквідувати та реорганізувати його.

4.2. Конференція Товариства:

- приймає програмні документи Товариства, зокрема Статут, зміни до них, визначає основні напрямки розвитку й діяльності Товариства;
- обирає терміном на три роки Раду Товариства;
- розглядає та затверджує звіти про діяльність Президії та скарбника;
- затверджує орієнтований бюджет Товариства;
- розглядає майнові та фінансові проблеми Товариства;
- встановлює розміри членських внесків;
- розглядає ухвали Президії про припинення членства в Товаристві.

4.3. Конференція приймає ухвали з будь-яких проблем, що пов'язані зі статутною діяльністю Товариства.

4.4. Конференція трьома чвертями голосів присутніх делегатів приймає рішення про реорганізацію або ліквідацію Товариства.

4.5. Керівним органом Товариства в період між Конференціями є Рада, яка засідає не менш ніж раз на рік.

4.6. Раду Товариства обирає Конференція. Рада є підзвітна Конференції.

4.7. Раду очолює президент Товариства. До Ради входять:

- президент;
- почесний президент;
- два віце-президенти;
- секретар;
- інші члени Ради.

Кількісний склад Ради визначає Конференція Товариства.

4.8. Засідання Ради скликається за розпорядженням президента Товариства або на вимогу половини його Президії. Ухвали Ради є чинними, коли за них проголосувала понад половина її членів. Якщо голоси поділилися рівно, вирішальним є голос президента.

4.9. Розподіл обов'язків між членами Ради регламентується президентом та внутрішньою документацією.

4.10. Президія визначає конкретні напрямки праці Товариства для реалізації його статутних завдань:

- розглядає і приймає рішення з усіх питань діяльності Товариства, крім питань, що є винятково в компетенції Конференції;
- планує і готує проведення чергових Конференцій, затверджує їхні програми;
- приймає ухвали про вступ та вихід із членів Товариства і подає їх на розгляд Конференції;
- затверджує зразки печатки, посвідчення, бланків, символіки;
- приймає ухвали про прийняття в члени Товариства та припинення членства в ньому і подає їх на розгляд Конференції;
- висуває членів Товариства кандидатами на здобуття державних, недержавних, міжнародних премій, нагород, грантів, спеціальних відраджень;
- виступає з пропозиціями в ЗМІ;
- видає інформаційні матеріали про діяльність Товариства та його окремих членів;
- здійснює зв'язки з державними і недержавними науковими та освітніми установами, організаціями, з владними структурами, ЗМІ.

Президент Товариства

4.11. Президента, почесного президента, віце-президентів обирає Конференція Товариства. У своїй діяльності вони керуються Статутом Товариства, ухвалами Конференцій, постановами Президії.

4.12. Президент Товариства:

- діє без довіреності від імені Товариства, представляє його в державних та недержавних установах та організаціях тощо в Україні та за її межами;
- розпоряджається коштами та майном Товариства на підставі рішення Конференції;
- відкриває рахунки в установах банків;
- має право підпису фінансових документів як перша особа;
- укладає договори (угоди) від імені Товариства;
- видає накази в межах своїх повноважень;

— після закінчення повноваження може бути обраний почесним президентом Товариства.

Почесний президент Товариства.

4.13. За визначні заслуги перед Товариством президента після відставки можуть обрати почесним президентом Товариства на Конференції.

4.14. Віце-президентів Товариства обирає Конференція. Віце-президенти:

- виконують обов'язки президента за його відсутності;
- планують роботу Товариства та його Ради;
- готують Конференції Товариства.

4.15. Секретар Товариства:

- готує й веде документацію Товариства;
- виконує доручення керівництва Ради Товариства;
- бере участь в організації Конференції Товариства та засідань його Ради.

4.16. Ревізійна комісія Товариства в складі голови, заступника, секретаря веде контроль за дотриманням Статуту його організаційною та фінансовою діяльністю. Ревізійну комісію обирає Конференція терміном на три роки.

5. Фінанси та майно Товариства

5.1. Товариство має власні кошти та майно, необхідні для здійснення його статутної діяльності.

5.1.1. Кошти Товариства складають вступні та щорічні членські внески, прибутки від видавничої діяльності, грошові пожертви членів Товариства, інших громадян, а також пожертви організацій, підприємств, установ, фондів, товариств.

5.1.2. Кошти Товариства за рішенням Ради використовуються на:

- проведення Конференцій;
- видавничі потреби;
- заробітну плату секретаря;
- надання стипендій молодим дослідникам;
- оплату відряджень;
- інші потреби Товариства.

5.1.3. Члени Товариства не несуть відповідальності за фінансові зобов'язання Товариства, а Товариство не відповідає за фінансові зобов'язання його членів.

5.2. Товариство має право власності на майно, придбане за його власні кошти, передане йому членами Товариства, державою, пожертвоване громадянами, організаціями, установами, підприємствами, фондами, товариствами або набуте іншими шляхами, що не заборонені законом.

5.2.1. Майно Товариства використовується для власних цілей і може бути віддане в оренду.

5.2.2. Контроль за використанням коштів і майна Товариства веде ревізійна комісія.

5.2.3. Ревізійна комісія оприлюднює інформацію про використання коштів і майна Товариства.

6. Внесення змін до Статуту Товариства

6.1. Пропозиції про зміни в Статуті Товариства подає його Рада або одна половина членів. Зміни до Статуту затверджує або відхиляє Конференція Товариства.

6.2. Про зміни в Статуті протягом десятиденного терміну Рада повідомляє реєструючий орган.

7. Припинення діяльності Товариства

7.1. Припинення діяльності Товариства може статися внаслідок його реорганізації або ліквідації.

7.2. Ухвалу про припинення діяльності Товариства приймає Конференція Товариства 2/3 голосів присутніх його членів.

7.3. За надзвичайних обставин Товариство припиняє свою діяльність. Рішення про його ліквідацію ухвалює Рада.

7.4. У разі ліквідації Товариства Конференція обирає ліквідаційну комісію, яка розв'язує всі проблеми, пов'язані з припиненням діяльності Товариства.

7.5. Кошти й майно Товариства у випадку його ліквідації не можуть бути розподілені між його членами, а використовуються для виконання статутних завдань Товариства та на благодійні цілі.

*Статут написав чл.-кор. НАН України,
доктор філологічних наук, проф.
В.В. НІМЧУК
22.02.2017 року.*

«Товариство шанувальників і захисників говорів української мови» засноване 2 лютого 2017 року в м. Ужгороді Закарпатської області (Протокол № 1 Установчих зборів ГО «Товариство шанувальників і захисників говорів української мови»).

Після створення 19 відокремлених підрозділів в областях України було порушено клопотання про підтвердження Всеукраїнського статусу.

На основі представлених матеріалів Головне територіальне управління юстиції в Закарпатській області підтвердило Всеукраїнський статус Товариства, про що є документ від 4 травня 2017 року.

Vasyl' Nimchuk

Institute of the Ukrainian Language of National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

STATUTE OF THE ASSOCIATION OF THE UKRAINIAN LANGUAGE SUBDIALECTS
VENERATORS AND DEFENDERS